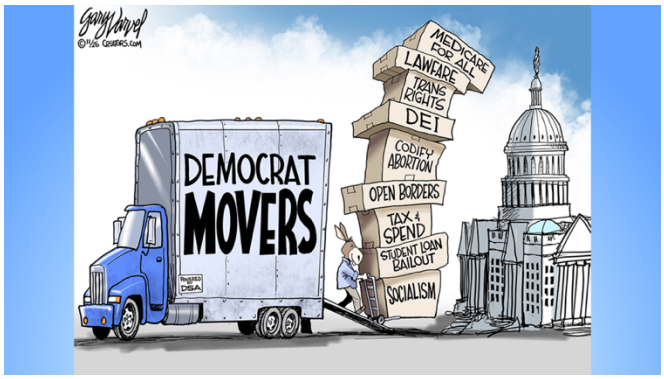
BÌNH LUẬN – TIN TỨC – CỘNG ĐỒNG

Bộ mới – **bài # 18** – 17/11/2026

Vũ Linh

CHÍNH TRƯỜNG MỸ NHỮNG NĂM TỚI

Cuộc bầu cử quốc hội vừa qua đã mang lại chiến thắng cho đảng cấp tiến DC, giúp họ tiếp tục ôm giấc mộng xã nghĩa hóa nước Mỹ.

Qua lịch sử trên dưới 300 năm qua, chính trường Mỹ ở cấp liên bang giống như quả lắc đồng hồ, chạy qua chạy lại từ phải qua trái, rồi ngược lại, không đứng yên ở một bên. Do đó, chiến thắng của đảng DC, chiếm được quốc hội liên bang chẳng có gì kinh khủng hay mới lạ gì. Chỉ là chu kỳ chính trị Mỹ. Tuy nhiên, mỗi khi đảng nào nắm quyền không phải là không có hậu quả.

Chiến thắng vừa qua của đảng DC trên cấp liên bang, tuy gây tiếng vang lớn, nhưng thật sự không có bao nhiêu hậu quả lớn ít nhất trong 2 năm tới vì tất cả vẫn nằm trong tay TT Trump. Đặc biệt là sẽ có rất ít hậu quả cụ thể trên đời sống thường ngày của dân Mỹ. Nhưng những chiến thắng ở cấp tiểu bang sẽ đưa đến nhiều thay đổi nghiêm trọng.

Trước hết phải nói ngay, tình trạng hai đảng CH và DC hiện diện như ta thấy hiện nay bắt đầu có từ năm 1857, do đó, trong phạm vi bài này, ta sẽ tìm hiểu chính trường Mỹ từ năm 1857 thôi, đặc biệt là trong thời ‘cận đại’ từ sau khi Đệ Nhị Thế Chiến, kể từ thời TT Eisenhower.

Cấp liên bang

A. Hành Pháp

Dưới đây là bảng kê các TT từ TT Eisenhower:

Tổng thống	Cộng Hòa	Dân Chủ
Eisenhower	8 năm	
Kennedy		3
Johnson		5
Nixon	6	
Ford	2	
Carter		4
Reagan	8	
Bush cha	4	
Clinton		8
Bush con	8	
Obama		8
Trump	4	
Biden		4
Trump	2 (*)	
Tổng cộng	**42 năm**	**32 năm**

(*) cho tới nay

Hành Pháp liên bang, cụ thể là tổng thống liên bang, như quả lắc đồng hồ vừa nói qua, được hai chính đảng thay phiên nhau nắm giữ tuy CH có ưu thế hơn.

Kể từ TT Eisenhower tới nay, kẻ cả 2 năm dưới TT Trump hiện nay, CH có 7 TT nắm quyền trong 42 năm, DC có 6 TT qua 32 năm. Dân Mỹ rất tôn trọng thể chế hai chính đảng thay nhau nắm quyền, tránh nạn độc tài, độc đảng lâu dài. Mỗi lần đều thay đổi trong ôn hòa, chẳng ai chết, chẳng ai đi tù ngoại trừ một số phụ tá của TT Trump bị Biden lần đầu tiên dùng chính sách 'lawfare', truy lùng, bỏ tù.

Về quan điểm chính trị, nói chung các ông CH bảo thủ hơn trong khi các ông DC cấp tiến hơn. Tuy nhiên tất cả đều đứng gần khoảng giữa, tương đối dung hòa, không có TT nào quá khích cực đoan, kể cả những ông Reagan, Obama và ngay cả Trump.

Dĩ nhiên trong những ngày tới, TT Trump sẽ gặp nạn lớn khi các chính sách của ông sẽ bị phe DC chặn tối đa, và đảng DC sẽ bỏ rất nhiều thời giờ để điều tra và đàn hặc cá nhân TT Trump và nhiều phụ tá quan trọng.

Nhưng thực tế mà nói, quốc hội DC cho dù có một nhúm quá khích cực đoan DSA quậy mạnh, chẳng làm gì hại lớn cho TT Trump, cũng chẳng thể lật ngược bất cứ chính sách nào, hay tung ra bất cứ thay đổi lớn hay luật lớn nào vì như đã bàn nhiều lần, chính trường Mỹ trong 2 năm tới sẽ bị tê liệt gần như hoàn toàn và chẳng bên nào làm gì đáng nói được. TT Trump chẳng làm được gì nhiều khi bị quốc hội cản đủ chuyện, trong khi DC có đưa ra luật mới nào, bảo đảm cũng bị TT Trump phủ quyết mà DC không đủ túc số phiếu (2/3) để vượt qua.

Chuyện đáng lo là DSA có thể sẽ noi gương đám thiên tả Âu Châu, quậy mạnh, khích động biểu tình rối loạn, đốt phá như bên Pháp, Đức.

Phân tích từng vấn đề, ta sẽ thấy:

- Iran: Dân Mỹ không phải chống việc chặn không cho Iran trở thành đại cường nguyên tử, mà chỉ là hết kiên nhẫn, không chấp nhận cuộc chiến kéo dài dai dẳng mà chẳng có mục tiêu hay ngày chấm dứt rõ ràng. Không có ánh sáng cuối đường hầm! Nhưng phe DC sẽ phải cân nhắc ý muốn của dân Mỹ kỹ chứ không thể đơn thuần chống và chửi. Phe DC sẽ cố ép Trump ngưng cuộc chiến, bằng điều đình hay đánh dứt khoát.
- Di dân: phe DC dù cần phiếu của di dân tới đâu, cũng không thể phớt lờ việc dân Mỹ nói chung, không chấp nhận di dân lậu, chỉ là họ không thích chính sách truy lùng và trục xuất quá cứng rắn của TT Trump thôi. Phe DC không thể lật ngược chính sách của Trump, mở toang cửa biên giới lại, mà chỉ có thể làm chậm lại các hoạt động của ICE và Cảnh Sát Biên Thùy.
- Thuế quan: đây là điểm lớn phe DC muốn xoáy vào để cản TT Trump, sau khi Tối Cao Pháp Viện phán TT không có quyền đơn phương ấn định thuế quan, mà đó là trong quyền hạn của quốc hội. Có lợi cuối cùng là các nước ngoài sẽ có dịp đổ tràn hàng vào Mỹ trong khi công nghệ Mỹ, lao động Mỹ sẽ chịu thiệt thòi, là những việc phe DC cần cân nhắc cho kỹ. Việc xe Mỹ vào Đức đóng thuế quan 45% trong khi xe Đức vào Mỹ đóng 5%, hay thuốc Mỹ bị cấm nhập vào Thụy Sỹ trong khi thuốc Thụy Sỹ vào Mỹ miễn thuế quan, là những việc TT Trump đã mang ra ánh sáng, mà dân Mỹ sẽ nhìn kỹ hơn.

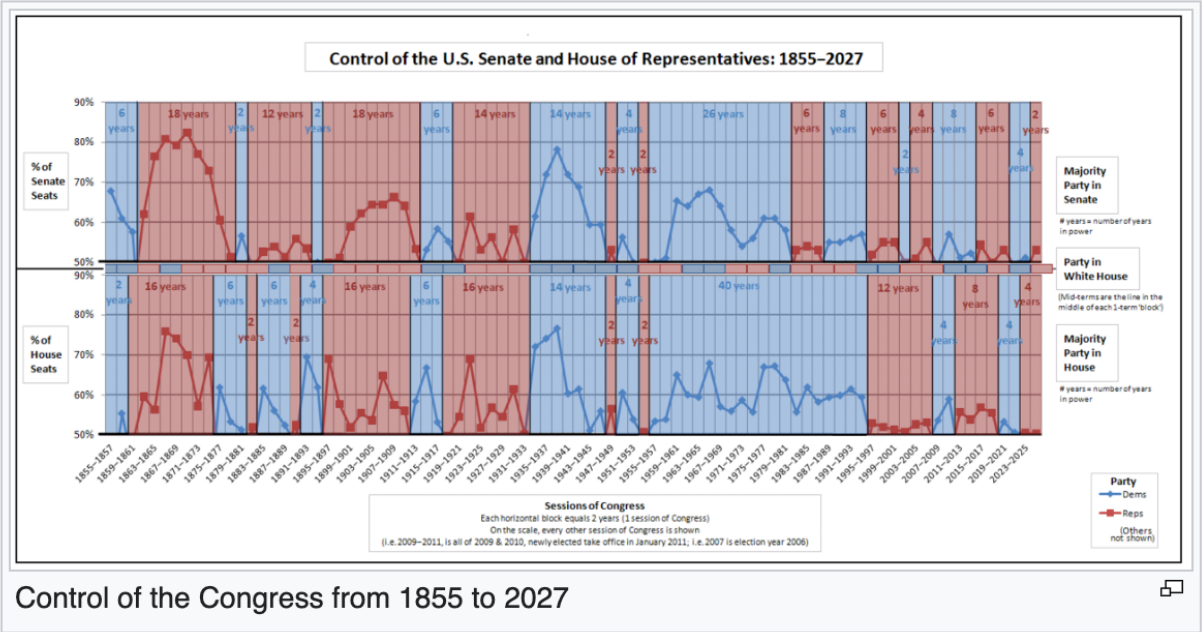
- Quan hệ quốc tế: đây sẽ là điểm phe DC có thể xoáy mạnh, chống các chính sách bất thân thiện với 'đồng minh' của Trump. Vai trò của 'đồng minh', của các tổ chức quốc tế như NATO, SEATO, WHO, WTO, sẽ được phe DC chú tâm phục hồi lại, cùng với các chương trình tung tiền ra mua chuộc thế giới của USAID. Ukraine sẽ hưởng lợi lớn khi DC muốn tận tình giúp trong khi Trump lại muốn tái tạo hòa bình, dù có vài điều kiện bất lợi cho Ukraine. Liên Âu sẽ được quốc hội DC ưu ái hơn.
- Điều tra điều trần: đây sẽ là 'hoạt động' chính của quốc hội khi phe DC dù nắm đa số cũng chẳng có gì khác để làm, một phần vì Trump vẫn nắm quyền, một phần vì DC chẳng có ý kiến gì khác, mới lạ. Riết rồi đâm ra nhàm chán vì tính phe đảng thô bạo.

Trên đây là những trọng tâm của đảng DC. Làm được gì hay không vẫn còn tùy thuộc nỗ lực/đoàn kết của cả hai đảng, và nhất là tùy phản ứng của TT Trump, trên căn bản vẫn là người nhiều quyền nhất. Nhưng cuộc sống thường ngày của chúng ta sẽ chẳng mấy thay đổi. Việc lớn có hậu quả trên cuộc sống của người dân thường, giảm thuế lợi tức, đã thành luật vĩnh viễn mà phe DC muốn thay đổi, tăng lên lại, không dễ.

B. Lập Pháp

Như bảng liệt kê dưới đây cho thấy, quốc hội Mỹ từ năm 1857 tới nay, có thể nói chia ra làm ba giai đoạn lớn:

1. Từ 1857 (ngày bắt đầu có hai đảng DC và CH như ta biết hiện nay) tới 1933 (sau đại khủng hoảng tài chánh): đảng CH phần lớn thống trị cả hai viện;
2. Từ 1934 tới 1997 (hết nhiệm kỳ đầu của TT Clinton): đảng DC chế ngự hẳn; trong giai đoạn này, DC giữ thượng viện trong 26 năm liền (chấm dứt khi TT Reagan lên nắm quyền), trong khi giữ hạ viện trong 40 năm liền (tới khi ông CH Newt Gingrich tung ra cuộc Cách Mạng 'Contract with America' chiếm lại cả hai viện). Đây là thời 'hoàng kim' của đảng DC với những tổng thống DC đi vào lịch sử như Roosevelt, Kennedy, Johnson.
3. Từ 1998 (bắt đầu nhiệm kỳ II của Clinton) tới nay: hai đảng thay phiên nhau nắm quyền tuy đều khá ngắn hạn, với CH có ưu thế hơn, dưới những tổng thống của cả hai đảng, nhưng không ai nổi bật lắm, ngoại trừ TT Reagan.

CH màu đỏ; DC màu xanh

Trong nhất thời, việc đảng DC nghiêng về phía tả, nhất là với chiến thắng của một nhúm cực tả DSA -Democratic Socialists of America- đáng quan tâm, nhưng kẻ này không tin đây sẽ là hướng đi lâu dài của đảng DC. DSA cũng như khối cực hữu Tea Party của phe bảo thủ CH năm 2007, chỉ là những nhúm lửa rơm, bộc phát, bộc tàn, không thể được hậu thuẫn lâu dài của dân Mỹ.

Nhìn về lâu dài: với những thay đổi qua lại như quả lắc đồng hồ, việc đảng DC chiếm thế đa số tại cả hai viện quốc hội liên bang thật sự không có gì đáng lo ngại quá đáng, hay thất chí đập đầu tự tử, mà chỉ đáng đập đầu vào … gối ngủ một đêm cho qua chuyện. Mà cũng chẳng có gì đáng nhảy tưng tưng ăn mừng như khỉ được chuối. Khi ông Trump còn ngồi đó, với đầy đủ quyền hạn của một tổng thống kèm theo cá tính tự tin ngang tàng của ông ta, thì đảng DC chẳng làm gì được.

Cấp tiểu bang

Biến cố có thể nói vĩ đại nhất sau bầu cử quốc hội vừa qua là việc đảng thiên tả DC đã ‘chiếm’ được một số tiểu bang thành trì vững chắc nhất của khối bảo thủ CH như Texas, Kansas,.... ‘Chiếm’ qua việc chiếm được ghế thống đốc, hay ghế thượng nghị sĩ liên bang, hay chiếm thế đa số trong quốc hội tiểu bang.

Đây là những ‘chiến thắng’ có hậu quả rất lớn và nghiêm trọng thật sự, không giống như chiến thắng của đảng DC trong quốc hội liên bang.

Theo như Hiến Pháp quy định, liên bang chịu trách nhiệm về các chính sách quốc phòng và ngoại giao qua vai trò trấn át tất cả của tổng thống đứng đầu Hành Pháp, trong khi các vấn đề giáo dục, y tế, xã hội,…là những vấn đề có hậu quả trực tiếp trên người dân, vẫn nằm trong tay các chính quyền tiểu bang.

Theo giới chính trị, chiến thắng vừa qua của đảng DC sẽ có những hậu quả lớn ở cấp tiểu bang, nhất là các tiểu bang thành trì của bảo thủ CH trước đây, đặc biệt là Texas. Ta nhìn kỹ hơn đại nạn của Texas.

Tại Texas, việc ông DC James Talarico hạ ông Ken Paxton của CH trong ghế thượng nghị sĩ liên bang là chuyện không có gì lạ, đáng nói. Ông Paxton là một nhân vật đầy ‘hành trang’ chính trị bất lợi, đã từng bị chính đảng CH đàn hặc trong trách nhiệm bộ trưởng Tư Pháp tiểu bang và trục xuất ra khỏi đảng. Ông này thua không có gì lạ và đáng nói.

Tin chấn động lớn là việc bà DC gốc Mễ Gina Hinojosa bất ngờ ‘đảo chánh’ được đương kim thống đốc CH Greg Abbott để chiếm ghế thống đốc.

Bỏ qua những mờ ám trong bầu cử -số phiếu DC cho bà Hinojosa bất thình lình tăng 2 triệu so với những cuộc bầu của cả chục năm trước mà không ai giải thích được từ đâu ra, trong khi dân số cả tiểu bang Texas tăng 390.000 người trong 2 năm qua- bà Hinojosa trong vai trò thống đốc rất nhiều quyền hạn, có thể sẽ mang lại nhiều thay đổi lớn, với những hậu quả thật quan trọng trên nhiều vấn đề có hậu quả trực tiếp trên cuộc sống của người dân bình thường chúng ta. Dưới đây là 10 vấn đề quan trọng nhất:

1. DEI: bà tân thống đốc thuộc loại cấp tiến nặng, chắc chắn sẽ tìm cách phục hồi và áp đặt các chính sách thức tỉnh, gọi là DEI -Diversity, Equality, Inclusiveness- đánh dấu bởi những sự kiện kinh hoàng:
    - Trong chính quyền và cả các công ty tư doanh, bổ nhiệm và thăng thưởng dựa trên căn bản màu da, giới tính, với mục đích giúp đỡ dân da đen và phụ nữ, không còn dựa trên các tiêu chuẩn khả năng, kinh nghiệm hay thành quả; tiểu bang Texas sẽ ‘công bằng’ hơn trong tình trạng tiến bộ chậm lại nếu không tệ hơn.

- Trong các trường đại học, các sinh viên da đen và da nâu sẽ được ưu tiên nhận vào, trước sinh viên da trắng và da vàng, và được nâng đỡ tối đa để 'tốt nghiệp'.
- Giới tính mỗi người sẽ được ấn định tùy ý muốn mỗi người, không dựa trên thể xác hay giấy khai sanh.
- Từ đó, hôn nhân đồng tính sẽ được tôn vinh.

2. Giáo dục: Vai trò của bố mẹ được giới hạn lại trong việc sanh đẻ và nuôi dưỡng ăn ở, trong khi việc giáo dục thuộc trách nhiệm và quyền hạn các thầy cô trong trường. Đây là các nguyên tắc giáo dục mới:
   - Giáo dục theo đường hướng của đảng DC;
   - Bỏ chấm điểm và mọi thi cử;
   - Học sinh được tự do chuyển giới không cần thông báo cho bố mẹ;
   - Nhà cầu trong trường sẽ không còn phân biệt giới tính, mấy ông râu ria rậm rạp chia sẻ nhà cầu với các nữ học sinh.
3. Phá thai: Luật phá thai của tiểu bang sẽ được viết lại theo mô thức Massachusetts, nghĩa là phá thai thả giàn khi nào đứa bé còn chưa ra khỏi bụng mẹ, bất kể thời gian thụ thai đã là 9 tháng hơn.
4. Di Dân: Chính sách chống di dân lậu của TT Trump sẽ chấm dứt: các cuộc truy lùng và trục xuất di dân lậu của liên bang sẽ bị tiểu bang chặn đứng, trong khi vai trò các cơ quan ICE và Cảnh Sát Biên Thùy sẽ bị giới hạn. Lần đầu tiên, tất cả 4 tiểu bang biên giới với Mễ -Cali, Arizona, New Mexico, Texas- đều do DC làm thống đốc, đáng mừng hay đáng lo?
5. Cử tri và trợ cấp: Bà Hinojosa đắc cử phần lớn dựa trên phiếu dân gốc Mễ vùng biên giới, sẽ đáp trả bằng chính sách ưu đãi di dân gốc Mễ, từ dễ dãi biên giới tới dễ dãi trợ cấp.
6. Thuế và luật: Chưa ai biết bà tân thống đốc sẽ có ý định -hay có quyền- thiết lập thuế lợi tức/lợi nhuận tiểu bang, cũng như gia tăng thuế doanh thương như New York Và Cali để chi trả những chi tiêu, đặc biệt là quà cáp trợ cấp như mưa sa cho dân gốc Mễ.
7. Kinh doanh: Tiểu bang Texas nổi tiếng là thân thiện với kinh doanh, sẽ không còn thân thiện nữa, sẽ chìm đắm trong hàng rừng luật lệ và thủ tục kinh doanh rườm rà nhất, kể cả đối với tiểu thương trong khu Bellaire -Houston- của cộng đồng tỵ nạn Việt.

8. Đại tập đoàn: Các đại tập đoàn và các đại gia sẽ không còn được hoan nghênh khi muốn vào sinh sống hay làm ăn tại Texas, bất kể họ sẽ giúp tạo công ăn việc làm, giúp phát triển kinh tế tiểu bang. Đại tỷ phú Elon Musk với công ty SpaceX sẽ là đối tượng hàng đầu, cùng với các đại tập đoàn AI.

9. AI: Dự tính của các đại tập đoàn AI về việc phát triển AI và xây dựng những kho dữ liệu khổng lồ sẽ bị chặn đứng dựa trên sự kiện các kho này ngốn quá nhiều năng lượng -điện và nước- trong khi có quá nhiều đe dọa. Trung Cộng sẽ mừng hết lớn.

10. Bầu TT: Quan trọng nhất là cuộc bầu TT năm 2028. Trong quá khứ, cuộc bầu TT tóm tắt lại là cuộc chiến giữa hai tiểu bang cấp tiến DC New York và Cali chống hai tiểu bang bảo thủ CH Florida và Texas. Trong cuộc bầu TT tới, đảng DC sẽ nỗ lực bằng mọi cách, qua bà thống đốc và thượng nghị sĩ tân cử Talarico, để Texas bầu cho ứng cử viên DC. Trước đây là hai chống hai, bây giờ chỉ còn Florida chống New York+Cali+Texas thì CH rất khó thắng. Hiển nhiên đây là mối nguy lớn nhất của Mỹ khi Texas lọt vào tay DC.

Trên đây, dĩ nhiên ta bàn về chuyện một tiểu bang, Texas, nhưng những tiểu bang CH bị DC mới chiếm, sẽ trải qua tình trạng tương tự dù khác mức độ. Một điều thật sự đáng lo sợ.

Texas tiêu tùng? Không hẳn. Ít nhất, phe CH còn giữ được thế đa số trong thượng viện tiểu bang, co thể chặn bớt bà tân thống đốc.

Tương lai nước Mỹ về lâu về dài sẽ ra sao, chẳng ai biết.

Những người bi quan nghĩ Trump sẽ là tổng thống CH đáng kể cuối cùng. Nước Mỹ trong những năm tới sẽ 'tiến nhanh, tiến mạnh' xuống hố xã nghĩa, để rồi vài năm nữa, Mỹ sẽ như Bắc Âu, theo xã nghĩa, người dân được may mắn có thuốc nhức đầu miễn phí sau khi đã tặng cho Nhà Nước nửa lương vào thuế. Cả thế giới sẽ được 'may mắn sống dưới 'Thiên Triều' Bắc Bình. Dân Việt muốn yên thân, nên đi học tiếng Tầu là vừa.

Những người lạc quan –như Vũ Linh này- tin nước Mỹ vẫn theo chu kỳ hai đảng thay phiên nhau nắm quyền, chẳng có thay đổi lớn gì, để rồi cuối cùng nước Mỹ vẫn là đại cường, thành trì vĩnh viễn của tự do dân chủ.

TIN TỨC

TIN BẦU CỬ

- **Alaska**

Mánh gian lận bầu cử của đảng DC có vẻ có kết quả cho DC. Bị kiện nhưng không sao vì chỉ là mánh gian tuy vô đạo đức nhưng không vi phạm luật.

Bà dân biểu DC Mary Peltola ra tranh cử ghế thượng nghị sĩ, chống ông đương kim TNS CH Dan **S**. Sullivan. Phe DC và bà Peltola bỏ tiền ra cho một ông vô danh, nhưng trùng tên, Dan **J.** Sullivan, ra tranh cử. Mục đích: khiến cử tri Alaska lộn tên. Kết quả vẫn còn đang đếm phiếu, nhưng bà Peltola đang dẫn trước đương kim TNS Dan S. Sullivan 2-3 ngàn phiếu, và ông trùng tên Dan J. Sullivan đã nhận được hơn 4.000 phiếu. Hai bên còn ngang ngửa khi bài này được viết.

- **Mississippi**

Ứng cử viên độc lập thiên về DC, ông da đen Scott Colom đã thắng, hạ bà CH da trắng Hyde-Smith. Đây là chiến thắng bất ngờ quan trọng khi Mississippi luôn là thành đồng vững chắc của đảng CH.

TIN IRAN

- TT Trump tuyên bố Mỹ không còn nhu cầu điều đình gì với Iran hết, những ngày đó đã qua rồi. Ngay sau đó, ông cho biết PTT Vance sẽ nhận trách nhiệm mới liên quan đến tham nhũng và phạm pháp của đảng DC, không cầm đầu phái đoàn điều đình của Mỹ nữa. Trong khi đó, ngoại trưởng Marco Rubio cho biết các biện pháp trừng phạt kinh tế đang có hiệu quả, Mỹ không có nhu cầu đánh bom mạnh hay điều đình gì nữa.
- Liên Hiệp Quốc bầu Iran làm thành viên của một hội đồng lo về nhân quyền, bảo vệ nữ quyền và chống khủng bố. Còn gì miả mai hơn? Kẻ này không hiểu tại sao LHQ vẫn còn tồn tại với tiền thuế dân Mỹ nuôi.

TRUMP LÀM VIỆC

Tuần tới, TT Trump sẽ đi Thẩm Quyến -Shenzhen- tham dự Hội Nghị APEC -Asian Pacific Economic Cooperation-, nhân đó sẽ gặp Tập Cận Bình và Putin. Các đề tài hàng đầu là hai cuộc chiến Iran và Ukraine, cùng với việc phát triển AI.

Tìm được đồng thuận giữa 3 người này trong mấy chuyện nhức răng đó khó hơn lên Cung Trăng! Nhất là sau khi Trump đã mất hậu thuẫn của quốc hội.

Sáng sớm thứ Ba 17/11, TT Trump đã tới Manila, thủ đô Phi Luật Tân, và đã thông báo ngay Mỹ đã đạt thỏa thuận mậu dịch với Thái lan, theo đó Thái hủy bỏ tất cả thuế quan trên hàng nhập từ Mỹ, và mua thêm 2,6 tỷ đô nông phẩm Mỹ. TT Trump sẽ gặp một số lãnh đạo Á Châu tham dự Hội Nghị ASEAN -Association of South East Asia Nations- tại Phi Luật Tân trước khi đi Thẩm Quyến.
https://www.foxnews.com/politics/trump-philippines-arrival-xi-jinping-china-summit

TIN QUỐC HỘI.

- Nỗ lực đàn hặc bộ trưởng Chiến Tranh Pete Hegseth thất bại hoàn toàn tại hạ viện, bị dẹp luôn. 11 dân biểu DC không tham dự biểu quyết. Truyền thông loa phường biện giải họ bị kẹt xe không tới bỏ phiếu được. Tuy nhiên, đây là quốc hội hiện thời, qua năm tới, với quốc hội do DC nắm đa số, đàn hặc, điều tra, điều trần sẽ như lá mùa thu.
- Dân biểu MAGA diều hâu thân Trump Jim Jordan đã đắc cử lãnh đạo khối thiểu số CH trong hạ viện, thay thế dân biểu Mike Johnson, bị tố phải chịu trách nhiệm về sự thất bại của CH trong cuộc bầu cử vừa qua.
- Thượng nghị sĩ John Thune tái đắc cử lãnh đạo khối CH trong thượng viện.

Những chuyển biến trên cho thấy phe CH trong quốc hội có vẻ cứng rắn hơn, ủng hộ Trump mạnh hơn sau bầu cử. Cuộc chiến CH-DC sẽ bùng nổ lớn hơn trong 2 năm tới.

TIN TOÀ BẠCH ỐC

Tòa Bạch Ốc chuẩn bị cuộc chiến 'điều tra' với quốc hội DC: tăng cường văn phòng luật pháp với 15 luật sư thượng thặng của Mỹ. Vai trò nổi bật của hai siêu diều hâu MAGA Stephen Miller (tân Chánh Văn Phòng) và Jim Jordan (tân lãnh đạo khối CH trong hạ viện) nói lên rõ ràng cách đối phó cứng rắn của phe CH và TT Trump.

Theo các chuyên gia, quốc hội DC không có gì làm nên sẽ chỉ lo điều tra bôi bác Trump, có thể mở màn ngay sau khi DC nắm quyền tháng Giêng tới. Nhưng ông Trump không bao giờ là người ngồi yên chịu đòn.

TIN TÒA ÁN

- **Tối Cao Pháp Viện**

Ba thẩm phán TCPV do TT Trump bổ nhiệm đã đồng loạt lên tiếng cảnh báo tự do -freedom- của Mỹ bị đe dọa khi càng ngày càng nhiều người dân không biết lịch sử, không hiểu về thể chế chính quyền, và không tôn trọng lịch lãm chính trị -political civility. Lời cảnh báo tới sau kết quả bầu quốc hội với chiến thắng của cánh tả DC.

Supreme Court justices confront what it will take to keep America's founding freedoms alive

- **<u>Tòa kháng án</u>**

Tòa Kháng Án Nam Florida ra phán quyết TT Trump đủ quyền kiện đài BBC 10 tỷ đô về tội phỉ báng vô căn cứ khi đài BBC làm phim thời sự -documentary- khẳng định TT Trump khuyến khích bạo động trong cuộc biểu tình bao vây quốc hội ngày 6/1/2021.

TIN ĐẢNG DÂN CHỦ

- **<u>Lủng củng nội bộ</u>**

Phe DC bắt đầu cho thấy rạn nứt nội bộ, với đám cực tả trẻ mở chiến dịch tranh quyền với đám thiên tả già.

- Lãnh đạo Chuck Schumer tái tranh cử ghế lãnh đạo, bị chống đối mạnh, và TNS cấp tiến nặng Van Hollen chính thức ra tranh cử ghế này, trong khi chị dân biểu cực tả Alexandria Ocasio-Cortez cùng với cụ nghị xã nghĩa Bernie Sanders công khai công kích Schumer;
- TNS John Fetterman của Pennsylvania bắt đầu chửi lộn với tân TNS Abdul El Sayed của Michigan.
- Tân thống đốc Iowa và tân thượng nghị sĩ Texas nhắc lại cử tri bầu DC để có kết quả, không phải để đánh Trump, vẫn là TT hợp pháp. Chỉ lo điều tra Trump là sai lầm lớn.

- **<u>El Sayed mở màn đánh Trump</u>**

Thượng nghị sĩ đắc cử của Michigan, ông cực tả Abdul El Sayed mở màn cuộc chiến đánh Trump khi họp báo chửi Trump từ đầu đến cuối.

El Sayed nói chuyện: không có tới một người Mỹ trắng nào đứng gần

- **New York điên**

Thị trưởng cực tả New York, Zohran Mamdani, ra lệnh giải tán một đơn vị 500 cảnh sát đặc biệt chuyên chống khủng bố, biểu tình bạo loạn,… để thay thế bằng một nhóm dân sự thiện nguyện không võ trang, trong mục đích tạo an ninh trật tự bằng những biện pháp ôn hòa. Cánh tả tiếp tục sống trong ảo mộng. Ta chờ xem hậu quả.
https://www.foxnews.com/us/mamdani-guts-elite-nypd-tactical-unit-backs-civilian-led-approach-responding-protests

- **Biden ra nhật ký**

Cựu TT Joe Biden tung ra hồi ký mới, ***Promise Me, America***, kể lại kinh nghiệm 4 năm TT của ông ta và quyết định rút kui không ra tranh cử. Được trả 10 triệu đô (thua xa Obama được trả 60 triệu đô cho hồi ký của ông ta). Bỏ qua việc ai viết khi cụ Biden lờ mờ, không ký tên mình nổi, nhật ký vẫn chỉ là chuyện biện bạch, phân trần của chính trị gia, nhưng cũng đưa ra ánh sáng nhiều chuyện lạ, ít người biết, tuy chẳng ai kiểm chứng được gì. Theo Biden,

⇒ Thủ tướng Do Thái chuyên nuốt lời hứa;

⇒ TT Zelensky là người tính tình bốc đồng thất thường, ươn ngạnh, cứng đầu, và không biết ơn Mỹ đã giúp Ukraine như thế nào; Zelensky thành công phần lớn nhờ kinh nghiệm đóng tuồng (ý kiến cá nhân Vũ Linh: Zelensky đóng tuồng rất 'cải lương', luôn mặc quần áo ra trận dù đi gặp quốc trưởng các nước khác, bị TT Trump chỉnh vô lễ);

⇒ TT Nga Putin nhiều khi cư xử rất trẻ con, tùy cảm hứng;

⇒ Bà Nancy Pelosi, cựu chủ tịch hạ viện, đã hết sức tích cực chặn Biden ra tái ứng cử năm 2024 (ý kiến VL: bà Pelosi tìm cách đưa 'con rối' của bà là bà Kamala lên chức TT để bà Pelosi thực sự nắm quyền)

Chuyện lạ: Biden không nói gì xấu về Trump, tuy Biden có phổ biến lại thư riêng Trump để lại khi rời Tòa Bạch Ốc năm 2021, với lời lẽ rất thân thiện, trái với những công kích tàn bạo bề ngoài của Trump.
https://en.wikipedia.org/wiki/Promise_Me,_America

- **Carville cảnh báo**

Bình loạn gia cấp tiến, cựu cố vấn của TT Clinton, James Carville lên tiếng cảnh cáo đảng DC không nên phục hồi lại chính sách 'thức tỉnh' -woke DEI- vì dân Mỹ sẽ không chấp nhận. Trong cuộc bầu vừa qua, dân Mỹ bác bỏ chiến tranh Iran cũng như chính sách di dân quá mạnh tay của Trump, không phải họ ủng hộ DEI.
https://www.foxnews.com/media/james-carville-cautions-democrats-stay-away-from-dei-policies-after-midterm-victories

TIN DI DÂN

Hàng ngàn dân Guatemala và Honduras đã tràn qua biên giới Guatemala-Mễ, trên đường đi tới biên giới Mễ-Mỹ sau khi nghe tin đảng DC thắng ở Mỹ. Đám dân này ăn mừng và lên đường vì tin đảng DC sẽ mở toang biên giới đón nhận họ. Trong khi đó, TT Trump dọa sẽ tăng thuế quan gấp đôi trên hàng Mễ nếu Mễ không cản đám dân này. Bộ trưởng An Ninh Lãnh Thổ khẳng định Mỹ sẽ không thay đổi chính sách di dân.

https://www.cnn.com/2026/11/11/world/video/migrant-caravan-leaves-mexicos-tapachula-with-hopes-for-us-border-change-after-midterms-digvid-vrtc

TIN HÀNG KHÔNG MỸ

Thứ sáu 13/11, không phận Mỹ bị đóng cửa trong 5 tiếng (3g chiều tới 8g tối), tất cả máy bay bị bắt phải đáp xuống phi trường gần nhất. Vì lý do trục trặc liên lạc truyền tin do máy móc lỗi thời và sai phạm của nhân viên. Hàng ngàn chuyến bay đã bị ảnh hưởng. Bộ trưởng Giao Thông Sean Duffy đã yêu cầu quốc hội cấp ngân sách 50 tỷ để xây dựng lại ngành hàng thông với máy móc quá lỗi thời đã sử dụng từ nửa thế kỷ.

Đây là lần thứ ba không phận bị đóng cửa: lần thứ nhất sau vụ 9-11, lần thứ nhì tháng 1/2023 dưới Biden.

Ông Ari Emanuel, em ruột cựu Chánh Văn Phòng Rahm Emanuel của TT Clinton cho biết đây là lỗi cựu bộ trưởng Giao Thông Pete Buttigieg của Biden đã lơ là, không cập nhật máy móc và huấn luyện nhân viên hàng không.
https://www.foxnews.com/live-news/thousands-of-flights-canceled-after-longest-nationwide-ground-stop-in-25-years-rocks-us-airports

CÂU CHUYỆN NVIDIA

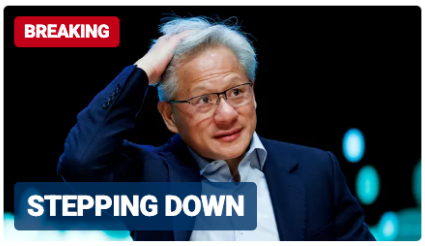
Câu chuyện NVIDIA nổ bùng khi có tin chủ tịch sáng lập công ty, ông Jensen Huang gian díu tình cảm với một bà Tầu tại Singapore. Chuyện gian díu cá nhân, không đáng bàn, nhưng cần nói là bà Tầu Singapore này đang bị điều tra -chưa chắc chắn- có thể là gián điệp Tầu cộng.

Câu chuyện đáng ghi nhận vì liên quan đến an ninh quốc gia khi có Tầu cộng và gián điệp dính dáng, và phản ảnh TC đang nỗ lực chạy đua với Mỹ trong cuộc chiến AI, đã -cũng sẽ- không từ nan một chiêu đòn nào. Trong khi phe DC lại tìm cách chặn phát triển AI trên nước Mỹ. Để nhường bước cho Tầu cộng làm bá chủ AI tương lai của thế giới?

Câu chuyện rắc rối hơn khi CIA, FBI, và bộ trưởng Tư Pháp đều cho biết chưa thấy bằng chúng nào, khiến thiên hạ nghi ngờ đây lại là một chiêu chặt tay chân Trump của đám cuồng chống Trump: sau Elon Musk, tới Jensen Huang? Musk và Huang đều là di dân tự lực cánh sinh không cần trợ cấp, ủng hộ Trump nên DC không hoan nghênh vì không là cử tri bỏ phiếu cho DC.

Tin mới: ông Jensen Huang đã từ chức (mất lương và bonus khoảng 34 triệu đô một năm, nhưng còn cổ phiếu NVIDIA trị giá vài trăm tỷ đô! Tuy mới đây, ông Huang mất khoảng 10 tỷ đô vì NVIDIA mất giá) và bà giám đốc tài chánh Collette Kress đã được bổ

nhiệm quyền TGĐ. Bà Kress đã là giám đốc tài chánh từ 2013. Giá cổ phiếu NVIDIA tăng lên lại chút đỉnh sau khi có tin về bà Kress, tuy vẫn chưa huề.

Jensen Huang resigns as Nvidia CEO after admitting to affair with alleged Chinese spy

https://nypost.com/2026/11/10/opinion/chinas-jensen-huang-honeypot-trap-is-only-more-reason-to-win-the-ai-race/

TIN CANADA

Thủ tướng Canada Mark Carney khẳng định Mỹ là mối đe dọa an ninh cho Canada, lớn hơn xa Trung cộng nên Canada sẽ hợp tác kinh tế chặt chẽ với TC, đặc biệt là trong việc sản xuất và bán xe điện.

Dĩ nhiên Mỹ ở ngay sát nách Canada, có thể chiếm Canada trong vài tiếng đồng hồ với một tiểu đội lính già về hưu, trong khi Canada sống núp dưới dù an ninh Mỹ, TC không thể bắn hỏa tiễn hay gửi lính qua đánh chiếm được.

Carney Says the U.S. Poses a Bigger Security Risk Than China as Canada Deepens Ties With Beijing

https://www.culturealberta.com/articles/carney-says-the-us-poses-a-bigger-security-risk-than-china-as-canada-deepens-ties-with-beijing

TIN TÂY BAN NHA

Hơn nửa triệu dân Tây Ban Nha xuống đường biểu tình, đình công, bãi thị, khắp nước, phản đối gia tăng vật giá, nhất là tiền thuê nhà. Tại Barcelona, con đường kinh doanh chính -chỉ có đi bộ, không xe, toàn du khách- đã bị dân biểu tình tràn vào đốt phá loạn xạ, trước sự bất lực của cả trăm cảnh sát 'dã chiến'.

Âu Châu đại loạn khi dân biểu tình đập phá, đánh nhau với cảnh sát trên ít nhất 7 xứ.

https://www.foxnews.com/world/fiery-chaos-erupts-spain-protesters-clash-police-massive-nationwide-strike

TIN VẮN

- Bộ trưởng Ngân Khố Scott Bessent dọn nhà vào một căn cứ quân sự sau khi tính mạng bị công khai đe dọa. Ông là nhân viên nội các thứ nhì sau bộ trưởng Tư Pháp Todd Blanche dọn vào căn cứ quân sự sống vì lý do an ninh gia đình. Phe có tên là 'Dân Chủ' càng ngày càng lo vứt dân chủ, tôn trọng tư do tư tưởng vào thùng rác để chạy theo mô thức thanh toán đối lập bằng bạo lực của Xít-ta-lin hay Hitler.
- Mỹ giúp bán 12 tỷ đô dầu hỏa Venezuela, và đã trao trọn số tiền này lại cho chính phủ Venezuela, không bỏ túi riêng như đám vẹt tỵ nạn la hoảng.